

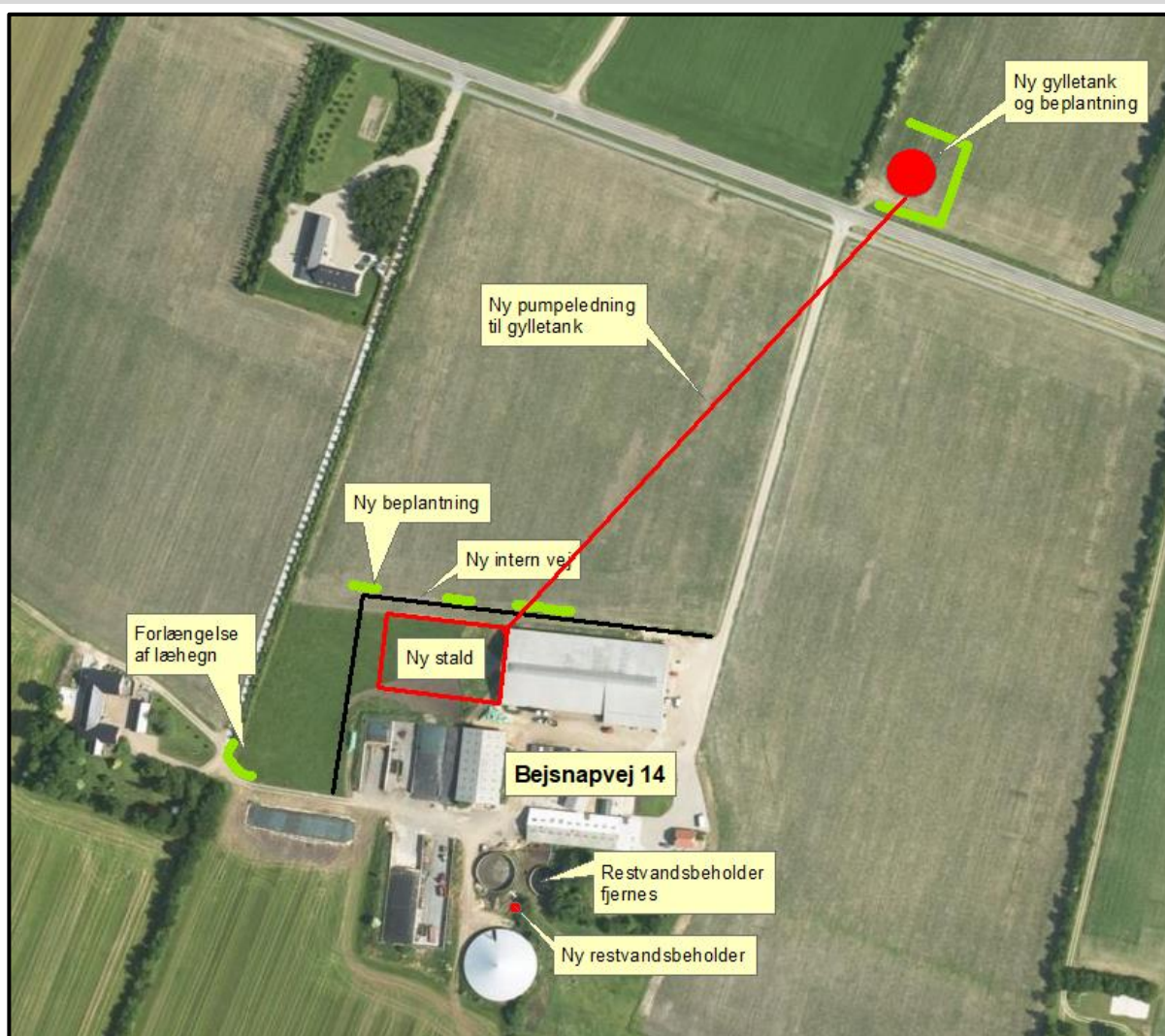
MILJØGODKENDELSE
til kvægbruget
Vestergaard
Bejsnapvej 14
6870 Ølgod

I henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov nr. 520
af 1. maj 2019
om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Varde
Kommune

Den 12. april 2021

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Susanne Seested
Direkte tlf. 7994 6106
E-mail: suse@varde.dk

VARDE KOMMUNE

Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 48253-21

Sagsnr. 20-11529

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD.....	6
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK.....	6
3	GODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	7
3.2	DISPENSATION.....	7
3.3	SUPPLERENDE OPLYSNINGER.....	8
3.4	FORUDSÆTNINGER.....	8
4	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	9
4.1	PRODUKTIONSAREALER OG OPBEVARINGSLAGRE.....	9
4.2	DRIFT OG INDRETNING.....	9
4.3	LANDSKABSINTERESSER.....	10
4.4	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG.....	11
4.5	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING.....	11
4.6	LUGT.....	11
4.7	STØJ OG VIBRATIONER.....	12
4.8	STØV.....	12
4.9	SKADEDYR.....	12
4.10	SPILDEVAND, OVERFLADEVAND OG RESTVAND.....	13
4.11	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER.....	13
4.12	LYS.....	13
4.13	EGENKONTROL.....	13
4.14	UHELD OG RISICI.....	13
4.15	OPHØR.....	13
5	KLAGEVEJLEDNING	15
6	OFFENTLIGGØRELSE	16
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	17
7.1	BELIGGENHED.....	17
7.2	AFSTANDSKRAV.....	17
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ.....	18
7.4	SAMDRIFT OG BIAKTIVITETER.....	24
7.5	DRIFT OG INDRETNING.....	24
7.6	PRODUKTIONSAREALERS OG OPBEVARINGSLAGRES STØRRELSE.....	27
7.7	VAND, GRUNDEVAND, ENERGI OG KLIMA.....	28
7.8	RESTSTOFFER (OLIE, KEMIKALIER, MEDICIN, AFFALD M.M.).....	29
7.9	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING.....	30
7.10	ENSILAGE- OG FODEROPBEVARING.....	31
7.11	LUGT.....	32
7.12	RYSTELSER OG STØJ.....	33
7.13	STØV.....	34
7.14	SKADEDYR.....	35
7.15	DØDE DYR.....	35
7.16	LYS.....	36
7.17	TRANSPORT.....	37
7.18	AFLØBSFORHOLD.....	40
7.19	FORURENINGS- OG GENEDEGRÆNSENDE FORANSTALTNINGER.....	42
7.20	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET - AMMONIAK.....	43
7.21	PÅVIRKNING AF "BILAG IV ARTER".....	47

7.22	BAT – AMMONIAK	49
7.23	SAMLET BAT-VURDERING	49
8	EGENKONTROL.....	50
9	ALTERNATIVE LØSNINGER	50
10	NABO- / PARTSHØRING	51
11	SAMLET VURDERING	51
	BILAG 1 – FÆRDIGMELDINGSSKEMA	54

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af udkast til miljøgodkendelse har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår, som fremgår af afsnit 4.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) www.dma.mst.dk fra den 26. november til og med den 11. december 2020 (Naboorientering/idefasen). Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Varde Kommune har i naboorienteringen/idefasen modtaget bemærkninger fra Bejsnapvej 12, som udtrykker bekymring for lugt- og støjgener og gener fra fluer/skadedyr. Varde Kommune har også modtaget bemærkninger fra Bejsnapvej 11 med bekymringer omkring transportere.

Bemærkningerne er behandlet under punkterne 7.11, 7.12, 7.14 og 7.17.

Udkast til afgørelse er sendt i parts/nabohøring i 30 dage, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Udkast til afgørelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til, om det skal kunne realiseres.

Når høringsperioden er slut vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles miljøgodkendelse.

I de 30 dages parts/nabohøring har Varde Kommune modtaget bemærkninger omkring nyt afhentningssted for døde dyr ved den ny gylletank. Som konsekvens af disse bemærkninger etablerer ansøger ikke dette nye afhentningssted og bevarer i stedet det nuværende. Emnet er beskrevet i afsnit 7.15.

Copyright på kort: Grundkort – Varde kommune, Matrikelkort – GST, Luftfoto – Cowi.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger:	Claus Bundgaard Pedersen, Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod, tlf.: 23 34 60 02, e-mail: vestergaardis@mail.dk
Husdyrbrugets navn og adresse:	Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod
Ejerlav og matrikel nr.:	5a Bejsnap Gde., Ølgod
Virksomhedens art:	Kvægbrug
Ejendomsnummer:	5730109265
CHR-nummer:	46894
CVR-nummer:	33328818
Konsulent:	Mette Ibsen-From, tlf.: 76 60 21 92, e-mail: mif@sagro.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Er husdyrbruget et IE-brug:	Nej
Ansøgning:	Skema nr. 221566, version 3, indsendt den 3. februar 2021.
Udkast i nabohearing:	Fra den 23. februar til og med den 25. marts 2021.
Godkendelsesdato:	Den 12. april 2021

2.2 Baggrund og historik

Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse fra den 1. september 2016. Her blev der lovliggjort en forlængelse af en eksisterende kalvestald og ombygning af en del af en eksisterende foderlade til dybstrøelsesstald til køer.

Den 28. august 2017 blev der godkendt et tillæg nr. 1 til ovenstående § 12 miljøgodkendelse. Det var for at etablere en teltoverdækning på en eksisterende gyllebeholder (lovliggørelse), at etablere en halm- og foderlade på ca. 2.000 m², at etablere en ensilageplads på ca. 1.100 m² og en restvandsbeholder på ca. 300 m³. Ingen af de tre nævnte projekter er gennemført. Den eksisterende kalvestald, hvor kalve opstaldes de første ca. 2 måneder nedrives (sket i 2018), og i stedet etableres der et halvtag over en eksisterende plansilo, som indrettes til kalve.

Vilkåret om højst 156,9 gram råprotein/ kg tørstof i foder til malkekøerne blev ændret til at være højst 161,9 g råprotein/ kg tørstof. Der skete ingen ændringer i dyreholdet eller i husdyrbrugets staldsystemer.

Claus Bundgaard Pedersen har nu søgt om miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at udvide kvægbruget på Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 9. oktober 2020.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a i "Bekendtgørelse af lov nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v." herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne afgørelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

Henvendelse om afgørelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne afgørelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

I henhold til husdyrbruglovens § 59a bortfalder godkendelsen, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter den er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

3.1 Beskrivelse af projektet

Det godkendte dyrehold ind til nu udgøres af 330 køer, 81 kalve (0-6 mdr.), 40 kvier (24-27 mdr.) og 165 tyrekalve (40-55 kg). Alle af tung race svarende til 504,47 DE.

Ifølge den nugældende husdyrbrugslov skal der ikke længere søges om og gives godkendelse til et bestemt dyrehold, men om et bestemt produktionsareal. Produktionsareal er det areal, som dyrene på husdyrbruget kan opholde sig på.

Der søges om følgende **nye** produktionsarealer:

Forlængelse af eksisterende kostald med:

- 1.620 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb og 340 m² dybstrøelse

Derudover søges om:

- Etablering af en ny tank til opsamling af restvand fra plansiloer
- Etablering af en ekstern beliggende ny gyllebeholder på ca. 5.000 m³ med teltoverdækning og underjordisk pumpeføring fra stald til ny tank under Bejsnapvej

3.2 Dispensation

Varde Kommune meddeler i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til etablering af den ny gylletank med teltoverdækning (bygning 16 på figur 3) ikke tættere end 9 meter fra naboskel mod vest, matrikel nr. 3e, Agersnap By, Ølgod.

Dispensation til naboskel har været i nabohøring. Ejer af matrikel nr. 3e, Agersnap By, Ølgod samtykker til dispensation til naboskel på betingelse af, at den ny gylletank (bygning 16 på figur 3) teltoverdækkes. Varde Kommune stiller som et vilkår, at den ny gylletank teltoverdækkes af nabohensyn.

Eksisterende stald (bygning 2 på figur 3) udvides med nakkebomsarealet inden for eksisterende fysiske rammer. Varde Kommune meddeler i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til øget produktionsareal i bygning 2 tættere end 15 meter til beboelse på samme ejendom.

3.3 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idéfasen ved offentlig annoncering
- Interne høringer i Varde Kommune
- Nabohøring ved berørte naboer

3.4 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, og at den generelt gældende lovgivning overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg:

4 Vilkår for miljøgodkendelsen

4.1 Produktionsarealer og opbevaringslagre

- a. Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af tabel 1, og beliggende, som det fremgår af figur 3.

4.2 Drift og indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af afgørelsens vilkår.
- b. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.
- c. Forlængelse af den eksisterende stald (bygning 1a, figur 3) skal etableres med maksimalt 1.620 m² fast drænet gulv med skraber og ajleafløb og med maksimalt 340 m² dybstrøelse.
- d. Den ny gyllebeholder (bygning 16, figur 3) må ikke bygges tættere end 9 meter fra naboskellet mod vest, matrikel nr. 3e, Agersnap By, Ølgod.
- e. Den ny gyllebeholder (bygning 16, figur 3) må ikke bygges tættere end 15 meter fra offentlig vej, det vil sige Bejsnapvejs begyndende vejkant.
- f. Der skal søges ledningsoplysninger og opgravningstilladelse inden gravearbejde påbegyndes i vejareal jævnfør separat tilladelse til vejadgang fra den 23. februar 2021 fra den ny gylletank til Bejsnapvej.
- g. Der skal sikres fri oversigtsareal på matrikel 4p. jævnfør separat tilladelse til vejadgang fra den 23. februar 2021.
- h. Der skal foreligge en separat tilladelse fra Vej og Park, Varde Kommune til etablering af en pumpeledning fra husdyrbruget til den ny gylletank under Bejsnapvej og den tilhørende cykelsti.

Gyllebeholder og opsamlingsbeholder til restvand og rør til gyllebeholder og opsamlingsbeholder

- i. Senest 14 dage før etablering af gyllebeholder og opsamlingsbeholder til restvand, skal du til Varde Kommune indsende følgende:
  - Dokumentation for at beholderen inklusiv rørføring opføres i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder styrke, tæthed og bestandighed.
  - Målfaste tegninger af beholderen inklusiv højde samt rørføringer til- og fra tanken

Senest 2 måneder efter at du har etableret beholderen skal du anmelde det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR. (Skema til færdigmelding vedhæftet).

Teltoverdækning af gyllebeholder

- j. Ny gyllebeholder (bygning 16, figur 3) skal teltoverdækkes af hensyn til nærtliggende nabo.

Senest 14 dage før etablering af teltoverdækning skal du til Varde Kommune indsende følgende:

- Højde på gylletank og teltdug
- Dokumentation for styrke og tæthed af teltdugen (Myndighedssæt/byggeblad fra firmaet, der etablerer overdækningen)
- Dokumentation for, at gylletankens bund og vægge kan modstå trykket fra teltdugen:
  - Beregning af centerforstærkning - herunder forudsætninger, beregning af maksimalt jordtryk samt kontrol af gennemlokning

- Tankvægge – en beskrivelse af statisk virkemåde for tankkonstruktionen og en beskrivelse af, at belastningen fra overdækningen ikke vil virke til ugunst for tankkonstruktionen.

Senest 2 måneder efter at du har etableret teltoverdækningen, skal du anmelde det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR. (Skema til færdigmelding vedhæftet).

- k.** Åbning af teltdugen (bygning 16) må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- l.** Skader på teltoverdækningen (bygning 16) skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- m.** Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge (bygning 16), skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
- n.** Der skal føres en logbog for gyllebeholderen (bygning 16), hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- o.** I bygning 1 og 1a figur 3 gælder: Hvis gulvene er støbt på stedet skal de have et fald på 1,5 % mod gulvmidte. Hvis der er tale om præfabrikerede gulve, skal de have et fald på 1,0 % mod gulvmidte (overført fra 2016).
- p.** Det faste drænedede gulv skal være udført med ajledræn.
- q.** Lysningsarealet på det faste drænedede gulv til ajlefløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal med fast drænet gulv.
- r.** Alle skrabere i bygning 1 og 1a skal hver dag foretage skrabninger hver anden time på det fast drænedede gulv.
- s.** Alle skrabere i bygning 1 og 1a figur 3 skal være forsynet med timer.
- t.** Alle skrabere i bygning 1 og 1a figur 3 skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- u.** En hver form for driftsstop af skraberne i bygning 1 og 1a figur 3 skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed.
- v.** Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.
- w.** Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- x.** Det udvendige foderbord ved bygning 3, figur 3 skal alle steder etableres med fald ind mod stalden, så der ikke kan løbe vand fra foderbordet og ud på jorden/området omkring foderbordet (overført vilkår fra 2016).
- y.** Der må ikke kunne løbe vand fra jorden/området omkring stalden/foderbordet ind på det udvendige foderbord (overført vilkår fra 2016).

4.3 Landskabsinteresser

- a.** Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- b.** Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

- c. Der skal etableres et tre-rækket læhegn omkring den ny gyllebeholder for at skærme og danne ryg fra så mange vinkler som muligt, som skitseret i figur 2.3. Læhegnet skal være etableret senest den 31. december samme år som gylletanken er etableret.
- d. Eksisterende læhegn vest for den ny gylletank (figur 2.3.) skal bevares.
- e. Den ny gyllebeholder (bygning 16, figur 3) skal fjernes senest 5 år efter at den ikke længere er nødvendig for driften.
- f. Der skal etableres et 3-rækket læhegn på det sted, der er vist med grøn på figur 2. Plantning og vedligeholdelse af læhegnet skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov-info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og naturstyrelsen (overført fra 2016).
- g. Der skal etableres et trerækket læhegn i den sydlige ende rundt om svinget. Placering som på figur 2.2. Læhegnet skal have en sammenhængende visuel afskærmende udtryk med det eksisterende mod nord og bestå af hjemmehørende arter. Beplantningen skal være etableret senest 31. december året efter staldens etablering.
- h. Langs det samlede staldanlæg (bygning 1 og 1a, figur 3) skal der etableres beplantning enten jævnfør eksempel A1 eller eksempel A2 eller eksempel 3. Beplantningen skal være etableret senest 31. december året efter staldens etablering.
- i. Beplantningerne nævnt i eksempel A1 eller A2 eller eksempel 3 (afhængig af hvilken der vælges) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes for vedvarende af have en afskærmende visuel effekt.

4.4 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Gyllebeholderen på 4.200 m³ (bygning nr. 14 figur 3) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- b. Åbning af teltdugen (bygning 14) må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- c. Skader på teltoverdækningen (bygning 14) skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- d. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge (bygning 14), skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
- e. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen (bygning 14), hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.5 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Påfyldning af gylle til gyllevogn og lignende skal altid ske under opsyn.
- b. Sand, som har været brugt som strøelse i senge, kælvnings- og sygebokse m.m. skal efter endt brug behandles og opbevares som fast husdyrgødning på møddingsplads og skal overdækkes med vandtæt materiale. Alternativt kan sandet opbevares i en lukket og tæt container, der er placeret på et befæstet areal med afløb til gyllesystemet.

4.6 Lugt

- a. Hele husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.

- b. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.7 Støj og vibrationer

- a. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor husdyranlægget f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt ovennævnte støjgrænser overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling - ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.8 Støv

- a. Drift af anlægget må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyranlægget.

4.9 Skadedyr

- a. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- b. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.10 Spildevand, overfladevand og restvand

- a. Overfladevand fra befæstede arealer, som kan være forurenede med næringsstoffer, skal opsamles og udbringes i henhold til gældende regler.
- b. Tagbrønde og brønde i øvrigt der fører til dræn eller vandløb indenfor en afstand på 15 m fra stalde skal hæves minimum 10 cm over terræn.
- c. Al overfladevandet fra hele møddingspladsen (bygning 15) og kalvepladsen (bygning 9) skal ledes til gyllebeholder.
- d. Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- e. Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, der udsprinkles restvand på.
- f. Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller boringer indenfor 15 m fra det område, hvor der udsprinkles restvand.
- g. I tilfælde af at den ny opsamlingsbeholder til restvand (bygning 8) ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder.
- h. Overkant af opsamlingsbeholder/pumpebrønd til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.
- i. Inden den nye staldbygning etableres (bygning 1a) skal der foreligge en udledningstilladelse, i tilfælde af en beslutning om, at tagvandet skal udledes til bæk.

4.11 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.

4.12 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for husdyrbruget.

4.13 Egenkontrol

- a. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år.

4.14 Uheld og risici

- a. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forurening, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Erhvervscenteret, Varde Kommune (tlf.: 7994 6800).

4.15 Ophør

- a.** Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via <https://kpo.naevneneshus.dk>

Din klage skal være modtaget senest den 10. maj 2021.

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på <https://kpo.naevneneshus.dk>

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Da der etableres en gyllebeholder i det åbne land uden tilknytning til ejendommens hidtidig bebyggelsesarealer, må miljøgodkendelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb. En eventuel klage har endvidere opsættende virkning.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", den 12. april 2021.

På Varde Kommunes vegne den 12. april 2021

Susanne Seested

Landbrugssagsbehandler

Kopi sendt til:

- Mette Ibsen-From, SAGRO, e-mail: mif@sagro.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv2, 1. sal, 6000 Kolding, e-mail: trsyd@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk
- Arkvest, post@arkvest.dk

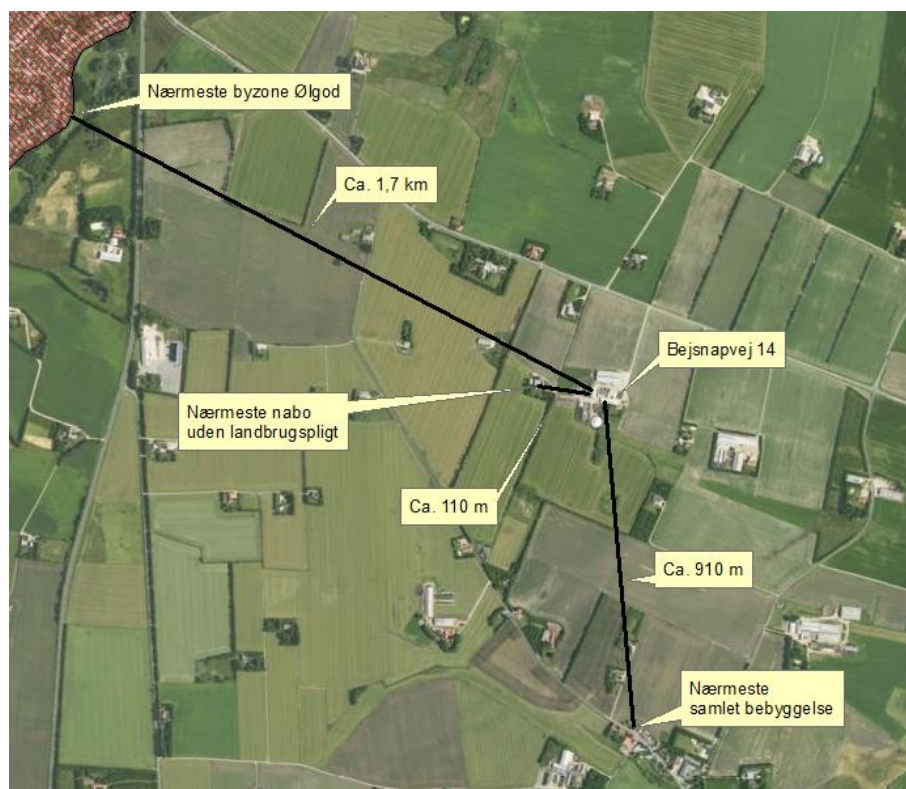
7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

7.1 Beliggenhed

Husdyrbruget ligger i det åbne land på adressen Bejsnapvej 14, 6870 Ølgod, ca. 1,7 km sydøst for Ølgod, som også er nærmeste byzone, se figur 1.

Nærmeste samlede bebyggelse er Lindbjergvej, som ligger ca. 910 meter syd for ejendommen, figur 1. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bejsnapvej 12 som ligger ca. 110 meter vest for husdyrbruget.

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til nærmeste byzone, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Varde Kommune vurderer at beliggenheden er tilstrækkeligt beskrevet.

7.2 Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrbrugloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)

- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er ikke overholdt:

- naboskel (30 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)

Ansøger oplyser (i kursiv): Der vil blive ca. 9 m fra ny gylletank (bygning 16) til naboskel mod vest. Afstandskravet er således ikke overholdt. Placeringen af gylletanken skyldes dels at eksisterende læhegn fra starten vil afskærme gylletanken mod vest, hvorved tanken vil passe bedre ind i landskabet og dels at tanken kommer til at ligge i tilknytning til eksisterende indkørsel til markarealet. På den anden side af skel er dyrket mark. Der søges hermed om dispensation fra afstand til naboskel. Der vil blive minimum 15 m fra ny gylletank til vejkanten.

Varde Kommune meddeler med udgangspunkt i ovenstående beskrivelse i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til etablering af den ny gylletank med teltoverdækning, (bygning 16 på figur 3) ikke tættere end 9 meter fra naboskel mod vest, matrikel nr. 3e, Agersnap By, Ølgod.

Dispensation til naboskel har været i nabohøring. Ejer af matrikel nr. 3e, Agersnap By, Ølgod samtykker til dispensation til naboskel på betingelse af, at den ny gylletank (bygning 16 på figur 3) teltoverdækkes. Varde Kommune stiller teltoverdækning af den ny gylletank som et vilkår af nabohensyn.

Varde Kommune stiller vilkår om, at gylletanken ikke må etableres tættere end 15 meter til offentlig vej, det vil sige Bejsnapvejs begyndende vejkant, således at afstandskrav til offentlig vej er overholdt.

Ansøger oplyser (i kursiv): Afstandskravet til beboelse på samme ejendom er ikke overholdt fra eksisterende lovligt etablerede stald (bygning 2). Der søges hermed om fornyet dispensation fra afstandskrav til beboelse på samme ejendom.

Eksisterende stald (bygning 2 på figur 3) udvides med nakkebomsarealet inden for eksisterende fysiske rammer. Der gives i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til øget produktionsareal i bygning 2 tættere end 15 meter til beboelse på samme ejendom.

7.3 Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med sagsbehandlingen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne i Varde Kommunes Kommuneplan 2017 samt andre udpegninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger **indenfor**

- Landzone
- Åbne landbrugslandskaber
- Eget område til store husdyrbrug
- Særligt værdifuldt landbrugsområde
- Bevaringsværdige bygninger (stuehuset)

Af Kommuneplan 2017 for Varde Kommune fremgår det blandt andet, at

Anvendelse af reflekterende materialer i **det åbne land** (Landzone) skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.

Bygninger, der er registreret med en bevaringsværdi på 1-4, udpeges i kommuneplanens rammedel som **bevaringsværdige**. Bevaringsværdige bygninger må kun nedrives med tilladelse fra Byrådet. I forbindelse med ombygning eller anden ændring af en bevaringsværdig bygning, skal bygningen oprindelige arkitektur søges bevaret.

I åbne **landbrugslandskaber** skal store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder tilpasses landskabets karakter.

Områder til placering af **store husdyrbrug** skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og -anlæg.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** skal det sikres, at arealerne kan anvendes længst muligt til landbrugsmæssige formål før overgangen til anden anvendelse.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** med **skovrejsningsinteresser** har skovrejsning høj prioritet.

Det nærmeste beskyttede sten- eller jorddige ligger i et markskel ca. 270 meter syd for husdyrbruget og berøres ikke af udvidelsen.

Med udvidelsen af den eksisterende stald vurderer Varde Kommune, at staldanlægget samlet set bliver langt, ca. 135 meter. Varde Kommune vurderer, at et byggeri/samlet anlæg af den størrelse skal suppleres med beplantning for bedre at forankre det i landskabet. Det kan bl.a. ske på en af følgende måder:

Eksempel A1: "Bidder" af et læhegn placeres langs med stalden, hvorved facadens monotoni brydes en smule.

Eksempel A2: En mindre lund placeres ved hjørnet af stalden. Herved får det byggede volumen en grøn modvægt.

Eksempel 3: En beplantning som et sammenhængende læhegn på 3-4 meter i højden nordlig og langsgående med eksisterende og ny stald.

Uanset løsningen, så skal artsvalget være arter, som egner sig til plantning i det åbne land, og beplantningen skal være etableret senest 31. december året efter staldens etablering.

Der kan laves små bakker ved at anvende overskudsjorden helt eller delvist, hvorefter de små bakker tilplantes. Det forstærker den rumlige effekt af beplantningen. Et greb kunne også være at gøre det eksisterende læhegn mod vest bredere i den sydlige ende. Her kunne også anvendes overskudsjord for at hæve det beplantede areal.

Eksempel A1: "Bidder" af et læhegn placeres langs med stalden, hvorved facadens monotoni brydes en smule.

Eksempel A2: En mindre lund placeres ved hjørnet af stalden. Herved får det byggede volumen en grøn modvægt.

Varde Kommune stiller vilkår om, at der langs det samlede staldanlæg (bygning 1 og 1a, figur 3) skal etableres beplantning enten jævnfør eksempel A1 eller eksempel A2 eller eksempel 3. Beplantningen skal være etableret senest 31. december året efter staldens etablering.

I miljøgodkendelsen fra 2016 fremgår følgende to vilkår omkring det landskabelige:

Der skal etableres et 3-rækket læhegn på det sted, der er vist med grøn på figur 2. Plantning og vedligeholdelse af læhegnet skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov-info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og naturstyrelsen (overført fra 2016).

Der skal etableres et én-rækket læhegn på det sted, der er vist med rød på figur 2. Læhegnet skal have en sammenhængende visuel afskærmende udtryk og bestå af hjemmehørende arter (overført fra 2016).

Varde Kommune erfarer, at det tre-rækket læhegn stadig er relativt ungt, men har allerede en vis skærmende effekt, og det vil kun forstærkes med tiden. For enden af læhegnet svinger vejen og det er først her man får det fulde kig mod landbrugsejendommen. Det én-rækket læhegn er ikke etableret.

Figur 2. Figur fra miljøgodkendelsen fra 2016 med vilkår om etablering af afskærmende beplantning. Beplantningen markeret med grønt er etableret. Beplantningen med rød er ikke etableret. Vilkår om et en-rækket læhegn ændres i denne miljøgodkendelse til et vilkår om etablering af et tre-rækket læhegn.

Nærmeste nabo giver via bemærkninger i naboorienteringen/idefasen udtryk for, at staldbyggeriet på tegninger ikke ser ud som om det kommer tæt på, men i virkeligheden kommer det til at syne tæt på.

Figur 2.1. Ejendommen set fra vest før udvidelse og uden afskærmende beplantning. Foto: Varde Kommune.

Det er Varde Kommunens vurdering, at efter en staldudvidelse vil anlægget blive større og komme tættere på og syne af mere i forhold til før udvidelsen set fra naboens perspektiv. Varde Kommune vurderer, at et tiltag kunne være, at det én-rækket læhegn (vilkår fra 2016 og som endnu ikke er etableret) etableres som et tre-rækket læhegn i den sydlige ende rundt om svinget. Her kunne også anvendes overskudsjord for at hæve det beplantede areal.

Varde Kommune stiller vilkår om, at der etableres et trerækket læhegn i den sydlige ende rundt om svinget. Placering som på figur 2.2. Beplantningen skal være etableret senest 31. december året efter staldens etablering.

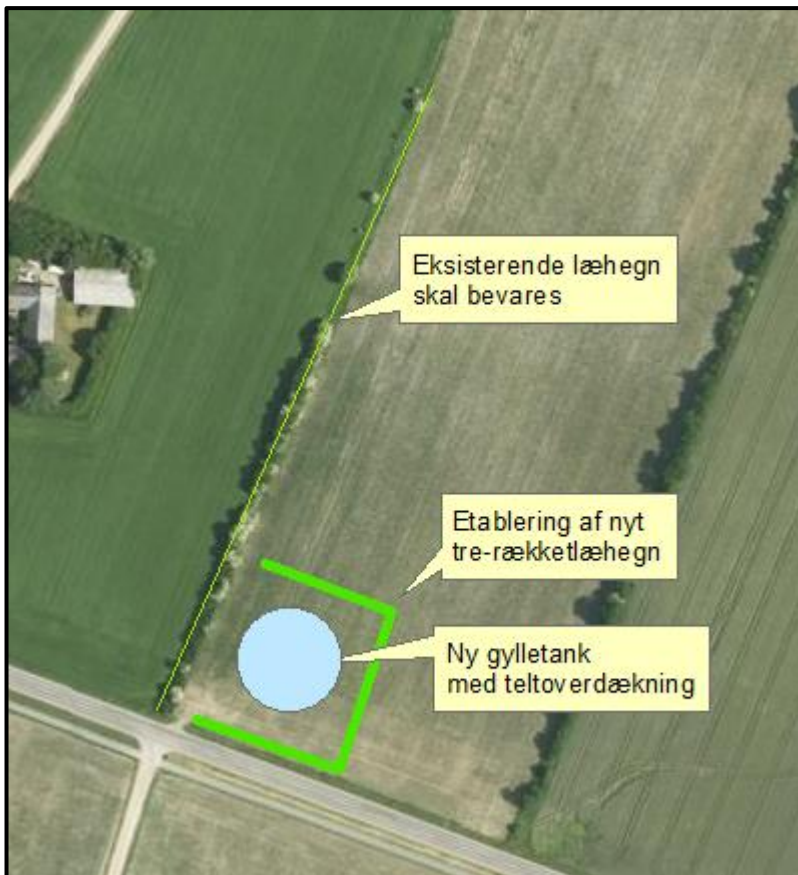
Figur 2.2. Vilkår om beplantning med et tre-rækket læhegn.

Ansøger oplyser i miljøkonsekvensrapporten omkring den valgte placering af den ny gylletank (*i kursiv*): *Den nye gyllebeholder placeres ikke i tilknytning til det eksisterende anlæg, men placeres i stedet på nordsiden af Bejsnapvej. Årsagen til dette er, at adgange til gyllebeholderen bliver lettere, når gyllen skal transporteres ud på markarealerne og beholderen ligger mere hensigtsmæssig for dette. Gyllebeholderen afskærmes med beplantning, så den ikke skæmmer landskabet, se figur 3.*

Ansøger oplyser yderligere: *Ca. 90 % af gyllen fra husdyrbruget skal alligevel ad den vej, altså transporteres ad vejen, der fører fra husdyrbruget til den ny gylletank. Den ny gylletanks placering vil gøre transporterne kortere med mindre støj og støv. Fremadrettet bliver biogas måske et krav, og i det lys er placeringen også logistisk god for husdyrbrugets markdrift.*

Varde kommune vurderer, at den ny gylletanksplacering er centralt i forhold til husdyrbrugets markdrift. Nærmeste nabo mod nordvest er ca. 750 meter væk. Ansøger oplyser, at gylletanken bliver med teltoverdækning. Miljømæssigt er det dog ikke et krav. Erfaringsmæssigt er det dog sikkert, at teltoverdækning reducerer lugt.

Der skal etableres en afskærmende beplantning rundt om den ny gylletank (bygning 16 i figur 2.3), som teltoverdækkes og bliver totalt set ca. 9-10 meter høj. Det er en højde, der overstiger de omkringliggende læhegn. Varde Kommune mener ikke, at ansøgers forslag om etablering af et læhegn langs Bejsnapvej kan stå alene. Varde Kommune vurderer, at der skal plantes omkring gyllebeholderen for at skærme og danne ryg fra så mange vinkler som muligt, som skitseret i figur 2.3. Varde Kommune stiller vilkår om, at det eksisterende læhegn vest for den ny gylletank bevares.

Figur 2.3. Tre-rækket beplantning omkring den ny gylletank. Også her kan overskudsjord bruges til at hæve beplantningen op. Eksisterende læhegn skal bevares.

Mod nord og øst danner beplantningen en grøn ryg og tilpasser byggeriet i landskabet. Beplantningen på forsiden skærmer og slører det direkte kig. I forbindelse med beplantningen kan overskudsjord også her bruges til at hæve beplantningen op.

Beplantningen skal være etableret senest den 31. december samme år som gylletanken er etableret.

Beplantningerne nævnt i eksempel A1/A2 og eksempel 3 (afhængig af hvilken der vælges) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes for vedvarende af have en afskærmende visuel effekt.

Varde Kommune vurderer at

- alle nybyggerierne er erhvervmæssigt nødvendige for landbrugsdriften
- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2017 for Varde Kommune
- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, dog med undtagelse af den nye gylletank
- de nye driftsbygninger, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet, samt at det ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø
- at udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Varde Kommune stiller af hensyn til landskabsinteresser vilkår om at bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer og ligeledes vilkår til beplantning, se afsnit 4.

Husdyrhold og drift

7.4 Samdrift og biaktiviteter

Ansøger oplyser (i kursiv) at udover Bejsnapvej 14 ejer Claus Bundgaard Pedersen ikke andre ejendomme med husdyr. For tiden forpagter og driver Claus Bundgaard Pedersen Mejlvangvej 18, hvor der også er kvæghold.

På baggrund af ejerforholdene og at ejendommene hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes det, at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem Bejsnapvej 14 og Mejlvangvej 18. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Bejsnapvej 14.

Der er ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Varde Kommune kan tilslutte sig ovenstående.

7.5 Drift og indretning

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 3.

Udvidelse af husdyrbruget sker ved at eksisterende kostald (bygning 1) forlænges med 56 meter mod vest (bygning 1a). Der etableres en ny tank til opsamling af restvand fra plansiloer (bygning 8) og en ny intern vej omkring husdyrbruget.

Der godkendes en ny ekstern beliggende gyllebeholder på ca. 5.000 m³ med teltoverdækning og underjordisk pumpeføring fra stald til ny tank under Bejsnapvej. Det godkendes, at gylletanken teltoverdækkes af hensyn til nabo, men det er ikke et krav i forhold til ammoniakberegninger, at gyllebeholderen teltoverdækkes.

Udkørsel fra gylletanken til Bejsnapvej sker via den eksisterende indkørsel til markarealet. Da antallet af udkørsler stiger i forbindelse med aktiviteter ved gylletanken, udløser det krav om en tilladelse til vejadgang til Bejsnapvej. Der er givet en separat tilladelse det dette den 4. februar 2021.

Gylle ønskes pumpet fra stald til den ny gyllebeholder via underjordiske pumperør som føres under Bejsnapvej og den tilhørende cykelsti. De skal foreligge en separat tilladelse fra Vej og Park, Varde Kommune til etablering af pumpeledningen under Bejsnapvej og den tilhørende cykelsti.

Ansøger oplyser:

I den nuværende drift er 4.500 m³ lejet opbevaringskapacitet. Der er et ønske om at have egen kapacitet til gyllen. Med den nye gylletank bliver egen opbevaringskapacitet 10.200 m³. Der søges om en fleksibel kvægbesætning på ejendommen og gødningsproduktionen kan derfor svinge afhængigt af den konkrete sammensætning af dyreholdet. En mulig besætningsstørrelse kunne være 325 køer med opdræt, som dels vil give gylle og dels dybstrøelse. Hvis det antages at der bliver en produktion på ca. 10.860 t gylle vil der på ejendommen være opbevaringskapacitet til ca. 11 mdr. Det er væsentligt at have tilstrækkeligt opbevaringskapacitet til at gyllen til enhver tid kan udbringes efter afgrødens behov og ikke fordi gylletankene skal tømmes. Den nye gylletank er derved erhvervsmæssigt nødvendig.

Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kan opførelsen af en gyllebeholder på et husdyrbrug være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift, hvis den opbevarede gylle skal anvendes som gødning for ejendommens landbrugsarealer, og forudsat, at gyllebeholderens opbevaringskapacitet ikke ligger udover sædvanlig kapacitet i forhold til ejendommens dyrehold og landbrugsareal. Beholderen opføres for at overholde kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitet. Husdyrbruget vil med etableringen af den nye beholder nå op på ca. 11 måneders opbevaringskapacitet. Varde Kommune vurderer, at gyllebeholderens opbevaringskapacitet ikke ligger udover sædvanlig kapacitet sammenlignet med husdyrbrugets størrelse.

Figur 3. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

I nedenstående bygningsbeskrivelse forkortes "Alle kvæg, heste, får og geder" med "Alle kvæg m.m."

Bygning 1

Eksisterende kostald opført i 2007. Stalden er indrettet med tre forskellige staldsystemer: Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), fast drænet gulv med dræn og skraber mod foderbordet i midten og bokse med dybstrøelse. I stalden er også en malkestald. Stalden har naturlig ventilation.

Produktionsarealet er fratrukket foderbord, kontorfaciliteter ol. samt malkegrav. Nakkebomsarealet indgår i produktionsarealet i ansøgt drift, men er fratrukket i nudrift og 8-årsdrift.

Stalden forlænges (byg 1a) med ca. 56 m mod vest. I siden bliver der gardiner, den nederste meter vil være røde mursten. Gavlen bliver stålplader, hvid foroven og blå nederst som eksisterende stald. Der bliver port i gavlen mod vest. Taget bliver eternit. I stalden bliver et område på optil 340 m² med dybstrøelse med fast drænet gulv ved foderbordet. Det øvrige indrettes med senge med fast drænet gulv. Da den endelige indretning endnu ikke er fastlagt, er der regnet med 100 % produktionsareal i forlængelsen for at sikre en worst case vurdering. Det er uvist, hvorvidt dybstrøelsesarealet placeres i den nordlige eller sydlige side.

- alle kvæg på 2.430 m² produktionsareal med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb heraf 1.620 m² nyt
- alle kvæg på 995 m² spalter
- alle kvæg på 235 m² fast gulv
- alle kvæg m.m. 470 m² dybstrøelse heraf 340 m² nyt

Bygning 2

Eksisterende sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal). Stalden er med mekanisk ventilation. Produktionsarealet er fratrukket foderbord. Nakkebomsarealet indgår i produktionsarealet i ansøgt drift, men er fratrukket i nudrift og 8-årsdrift.

- alle kvæg på 516 m² spalter

Bygning 3

Eksisterende stald og foderlade med fast bund. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra den 1. september 2016 blev ca. halvdelen af foderladen (nordlig del) inddraget til dybstrøelsesstald. Der er i den forbindelse blevet etableret en drivgang med fast gulv mellem bygning 1 og 3. Drivgangen er indsat som produktionsareal i bygning 3. Der er et udvendigt foderbord.

- Alle kvæg m.m. på 260 m² dybstrøelse
- Alle kvæg på 82 m² drivgang med fast gulv

Bygning 4

Eksisterende dybstrøelsesstald. Der er naturlig ventilation i stalden.

- Alle kvæg m.m. på 216 m² dybstrøelse.

Bygning 5

Stuehus

Bygning 6

Eksisterende kalveplads godkendt i 2016 med afløb til gyllesystemet.

- alle kvæg m.m. på 30 m²

Bygning 7

Garage

Bygning 8

Ny beholder til vand fra plansiloer. Beholderen etableres som minimum jf. Landbrugets byggeblad 103.09-05 Udsprinkling af ensilagesaft og restvand. Den vil blive minimum 22 m³ (3.076 m² x 0,007) hvilket jf. byggebladet svarer til en dags nedbør. Den konkrete størrelse på beholderen er endnu ikke fastlagt, men forventes at blive mellem 25 m³ og 99 m³.

Bygning 9

Eksisterende kalveplads med enkelthytter, kalvevogne og fælleshytter godkendt i tillæg nr. 1 til § 12 miljøgodkendelsen fra den 28. august 2017. Over en del af pladsen er der halvtag. Vand fra kalvepladsen ledes til gyllesystemet.

- Alle kvæg m.m. på 130 m² dybstrøelse

Bygning 10

Eksisterende 4 plansiloer på i alt ca. 1.400 m. Der er afløb fra siloerne som både kan ledes til gyllesystem og til udsprinkling.

Bygning 11

Eksisterende 2 plansiloer på ca. 1.500 m². Der er afløb fra siloerne som både kan ledes til gyllesystem og til udsprinkling.

Bygning 12

Restvandsbeholder der fjernes.

Bygning 13

Eksisterende gyllebeholder på 1.000 m³. Der anvendes naturligt flydelag.

Bygning 14

Eksisterende gyllebeholder på 4.200 m³. Der er teltoverdækning på beholderen.

Bygning 15

Eksisterende møddingsplads på ca. 63 m² med afløb til gyllesystem.

Bygning 16

Ny gylletank på ca. 5.000 m³. Gylletanken planlægges teltoverdækket. Det indgår ikke som teknologi. Det planlægges at gylle skal pumpes underjordisk fra stald til tank.

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af denne miljøtekniske beskrivelse.

7.6 Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse

I tabel 1 ses produktionsarealets størrelse for 8 år siden, som nuværende drift og som ansøgt drift.

Bygning	Staldsystem / type af opbevaringsanlæg	Dyretype / gødningstype	8 årsdrift, m ²	Nudrift, m ²	Ansøgt, m ²
1	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Alle kvæg	740	740	2.430
1	Dybstrøelse	Alle kvæg, hest,får,ged	130	130	470
1	Sengestald med fast gulv	Alle kvæg	235	235	235
1	Sengestald med spalter	Alle kvæg	840	840	995
2	Sengestald med spalter	Alle kvæg	488	488	516
3	Dybstrøelse	Alle kvæg, hest,får,ged	0	260	260
3	Fast gulv	Alle kvæg	0	82	82
4	Dybstrøelse	Alle kvæg, hest,får,ged	216	216	216
6	Dybstrøelse	Alle kvæg, hest,får,ged	0	30	30
9	Kalveplads	Alle kvæg, hest,får,ged	0	130	130
-	Nedrevet stald med dybstrøelse	kalve	155	0	0
13	Eksisterende gylletank 1.000 m ³	Flydende	279	279	279
14	Eksisterende gylletank med telt 4.200 m ³	Flydende	874	874	874
15	Eksisterende møddingsplads	Fast	63	63	63
16	Ny gylletank 5.000 m ³	Flydende	0	0	1.248

Tabel 1. Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse.

Nakkebomsarealet er medtaget i bygning 1 og 2.

Produktionsarealets størrelse i nudriften blev godkendt § 12 miljøgodkendelse fra den 1. september 2016 og i tillæg nr. et til § 12 miljøgodkendelsen fra den 28. august 2017. Produktionsarealets størrelse i 8 års driften blev godkendt i en § 12 miljøgodkendelse fra den 17. august 2009.

Varde Kommune vurderer at produktionsarealet er tilstrækkeligt beskrevet.

7.7 Vand, grundvand, energi og klima

Ansøger oplyser (i kursiv):

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand, rengøring og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra vandværk.

Vandet der anvendes til køling af mælken genanvendes til at vaske malkestald. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt. Der er fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke indenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Markvandsboringen DGU nr. 113.1153 er beliggende ca. 75 m nordvest for ny gyllebeholder. Afstandskrav til vandboring er derved overholdt og der er god afstand mellem driftsbygningerne og vandboringen.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Ud fra ovenstående vurderes det at den påtænkte udvidelse ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til malkning, gyllepumpning og belysning.

Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme stuehuset. Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser. Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget. Kompressoren til køletanken kontrolleres løbende for utætheder i luftsyste­met. Utætheder vil forårsage et stort elforbrug.

I driftsbygningerne er der etableret LED lys. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket er med til at minimere energiforbruget.

Der er fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Fast husdyrgødning afsættes til biogas hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Afgasning af husdyrgødning reducerer jf. energistyrelsen udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold og er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas.

- Der sker forkøling af mælken og vakuumpumpen er frekvensstyrret. Begge er tiltag, der er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.

Ud fra ovenstående vurderes det at klimapåvirkningen fra ejendommen søges begrænset.

Varde Kommune vurderer, at vand, grundvand, energi og klima er tilstrækkeligt beskrevet.

7.8 Reststoffer (olie, kemikalier, medicin, affald m.m.)

Ansøger oplyser (i kursiv) at opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne f.eks. i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i bygning 3 i to overjordiske tanke på hhv. 1.200 og 1.800 liter. Begge tanke er placeret på fast bund uden afløb. Spildolie opbevares ligeledes i bygning 3 på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den ESØ eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Rengøringsmidler opbevares i malkestalden. Pesticider opbevares i aflåst fryser i bygning 3. Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier opbruges. Derfor er der normalt ikke kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Dyrlægen udskriver den nødvendige medicin. Medicinen opbevares på kontor i stalden (bygning 1). Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Fast affald

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container. Affaldscontaineren tømmes pt. af Brians renovation.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt affald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i byg 3. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Husdyrbruget er omfattet af Varde Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

Varde Kommune gør opmærksom på at afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1459 af 7. december 2015 om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Ønskes der afleveret affald på kommunal genbrugsplads, skal husdyrbruget være tilmeldt genbrugsordning for erhverv.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at olie, kemikalier, medicin og affald opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.9 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Da der af ansøgningen ikke fremgår nogen besætningsstørrelse, men udelukkende produktionsarealer i staldene, er det ikke muligt at udregne en præcis produktion af flydende og fast husdyrgødning. Derfor er det en tilsynsopgave.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget med den lejede kapacitet indregnet vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 15.400 m³. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 2.

Opbevaringsanlæg	Opførselsår	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)
Gylletank 13	1990	1.000	279
Gylletank 14	2007	4.200	874
Ny gylletank 16	-	5.000	894
Lejet gylletank Bejsnapvej 17	-	1.500	-
Lejet gylletank Krusbjergvej 91	-	1.000	-
Lejet gylletank Mejlvangvej 18	-	1.200	-
Lejet gylletank Mejlvangvej 18	-	800	-
Gyllekanaler	-	700	-
I alt		15.400	

Tabel 2. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet såvel eget som lejet. Tabel udarbejdet af ansøger.

Som en del af ansøgningen ønskes der etableret en ny gyllebeholder på ca. 5.000 m³. På sigt forventes det, at lejeaftaler på de to gylletanke på Mejlvangvej 18 udgår.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen fremgår der krav til styrke, tæthed og bestandighed. Disse krav er almindeligt gældende, og skal overholdes.

Miljøstyrelsen har udgivet et vejledende byggeblad for gyllebeholdere, Vejledning nr. 13, 2015. I Landbrugets Byggeblad nr. 103.05-04 er beskrevet hvordan rørføringer kan udføres, så de overholder gældende lovgivning.

Da ansøger i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse ikke har redegjort for de nærmere detaljer vedrørende ny gyllebeholder, stiller Varde Kommune vilkår om, at der senest 2 uger før beholderen etableres, skal indsendes følgende til Varde Kommune:

- Dokumentation for at beholderen inklusiv rørføring opføres i henhold til reglerne husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder styrke, tæthed og bestandighed.
- Målfaste tegninger af beholderen inklusiv højde samt rørføringer til- og fra tanken

Ansøger oplyser (i kursiv), at dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads eller læsses direkte på vogn til biogas. Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.10 Ensilage- og foderopbevaring

Ansøger oplyser (i kursiv), at foder opbevares i eksisterende tårnsiloer og som ensilage i plansiloer. Hvis der undtagelsesvist opstår behov for at etablere markstak med ensilage, sker dette jf. gældende lovgivning.

I henhold til lovgivningen må ikke-saftgivende ensilage opbevares i markstak.

Markstakke med ensilage skal altid som minimum overholde afstandskravene, som fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6.

Varde Kommune anbefaler endvidere at markstakke placeres under hensyntagen til naboer, så de placeres så langt væk fra nabobeboelser som muligt.

Varde Kommune vurderer at opbevaring af ensilage og foder er tilstrækkeligt beskrevet, og at ensilage og foder opbevares miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.11 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ved beregning af geneafstanden for lugt indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Ved én anden ejendom med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 10 %.

Ved to eller flere andre ejendomme med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 20 %.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil geneafstanden i forhold til byzone være 609 meter, samlet bebyggelse 423 meter og enkeltbolig 129 meter. Genekriterierne er overholdt, se tabel 3.

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i tabel 3 anderledes end i figur 1.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Agersnapvej 3	0	FMK	129	129	392,3	Ja
 Bejsnapvej 12	0	FMK	129	129	194	Ja
 Bejsnapvej 16	1	FMK	129	129	317	Ja
 Lindbjergvej 19	1	NY	422,9	418,7	1055,4	Ja
 Østbæk By, Ølgod	0	NY	608,6	608,6	1743,9	Ja
 Østbæk By, Ølgod	0	NY	608,6	608,6	1782,9	Ja

Tabel 3. Samlet resultat af lugtberegning og beregnet geneafstand fra husdyrbruget efter planlagt udvidelse.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Varde Kommune har modtaget bemærkninger i forbindelse med naboorienteringen/idefasen, hvor der udtrykkes bekymringer for lugtgener i forbindelse med forlængelsen af den eksisterende kostald. Det foreslås, at udvidelsen kunne ske ved at bygge de eksisterende bygninger bredere, så staldbygningerne er mest over mod ansøger selv, fremfor at forlænge over mod nærmeste nabo.

Ansøger oplyser i forlængelse af nabobemærkninger: *Stalden forlænges i samme bredde, højde mv. som eksisterende stald. Dette skyldes, at gangene i stalden, foderbord mv. vil passe med eksisterende, så arbejdsgange bliver lettere. Hvis forlængelsen skulle være kortere og bredere skal der nogle bredere og højere spær til, dette vil dels være dyrere og dels vurderes stalden at fremstå mere harmonisk i landskabet, hvis den forlænges i samme dimensioner som eksisterende.*

Gøres eksisterende stald bredere med stikspær bliver det dels nødvendigt med udendørs foderbord, hvilket vil sige at fodring skal ske flere steder og dels vil det være vanskeligt at opnå tilstrækkeligt plads til det ønskede dyrehold. Denne løsning ønskes ikke.

Miljøstyrelsens beregninger dokumenterer, at lovgivning omkring lugt fra husdyrbruget til omgivelserne er overholdt jævnfør tabel 3. Derfor vurderer Varde Kommune, at lugt fra husdyrbrugets produktion ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør kunne accepteres af omgivelserne, som jævnfør kommuneplanen 2017 ligger i et område kategoriseret som egnet til store husdyrbrug og som et særligt værdifuldt landbrugsområde.

Der skal i henhold til gældende lovgivning være et tæt flydelag på gyllebeholderne. Ansøger oplyser, at den ny gylletank teltoverdækkes (bygning 16). Gylletank (bygning 14) skal være teltoverdækket. Møddinger skal i henhold til gældende lovgivning være overdækket med plastik eller kompostdug. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til de gældende regler.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

Værdiforringelse af naboejendom

Varde Kommune har i naboorienteringen/idefasen modtaget en nabobemærkning om, at etablering af det ansøgte projekt på Bejsnapvej 14 vil medføre en værdiforringelse af deres ejendom. Varde Kommune har i forbindelse med en afgørelse om miljøgodkendelse ikke hjemmel til at inddrage hensynet til en eventuel værdiforringelse af naboejendommen.

7.12 Rystelser og støj

Ansøger oplyser (*i kursiv*):

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

I bygning 1 er der et malkeanlæg. Vakuumpumpen er frekvensstyret, og er placeret inde i stalden, der er således god afskærmning for støjklenden. Ansøger oplever at vakuumpumpen ikke høres udenfor bygningen.

Der leveres foder i tårnsiloer ca. en gang om måneden. Leveringen varer ca. en time og sker normalt i dagtimerne. Driften i forhold til siloerne ændrer sig ikke i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse.

Dybstrøelse afhentes af biogasselskab, normalt i dagtimerne. Afhentningen sker med lastbil.

Foderblanding sker to gange dagligt med traktor og mikservogn i perioden fra kl. ca. 9-11 og 15-17. I forbindelse med blanding af foder er der kørsel til plansiloen for at hente ensilage.

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkilderne i forhold til den nuværende drift. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og foderblanding og forventes ikke at give gener. I forbindelse med ensilering kan der, afhængigt af høstforholdene det aktuelle år, være behov for arbejde om aftenen og natten hvilket vil kunne give gener. Ensilering foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede. Der etableres ikke nye plansiloer og derved sker der ikke ændringer i antal dage der ensileres i forhold til nuværende drift.

Det vurderes, at husdyrbruget på Bejsnapvej 14 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Varde Kommune har modtaget bemærkninger i forbindelse med naboorienteringen/idefasen, hvor der udtrykkes bekymring for støjgener i forbindelse med forlængelsen af den eksisterende kostald. Det foreslås, at udvidelsen kunne ske ved at bygge de eksisterende bygninger bredere, så staldbygningerne er mest over mod ansøger selv, fremfor at forlænge over mod nærmeste nabo.

Ansøgers oplysninger i forlængelse af nabobemærkninger omkring, hvorfor der ikke kan bygges i bredden på det eksisterende anlæg, så staldbygninger er mest over mod ansøger selv, fremgår af afsnit 7.11 "Lugt".

Ansøger uddyber i forlængelse af nabobemærkninger omkring støj, at udvidelsen sker ved, at det er kvier som hjemtages fra en anden ejendom. Derfor vil foderhåndtering, gylleproduktion med mere ikke stige så meget som var det en 100% udvidelse med køer.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne afgørelse.

Varde Kommune stiller generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser, og at der om nødvendigt kan kræves dokumentation for at støjgrænserne er overholdt.

I orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9 1997 fremgår foreslåede grænser for vibrationer i det eksterne miljø.

Varde Kommune vurderer, at ansøges redegørelse for støj og rystelser er tilstrækkeligt beskrevet. Varde Kommune vurderer også, at støj og rystelser i forbindelse med den ansøgte drift ikke stiger til et niveau, som ikke bør kunne accepteres af omgivelserne beliggende i et særligt værdifuldt landbrugsområde egnet til store husdyrbrug jævnfør kommuneplanen.

7.13 Støv

Ansøger oplyser (i kursiv), at der i forbindelse med indblæsning af foder i tårnsiloer kan være lidt støv udvikling. Indblæsning i siloerne varer ca. 1 time. Siloerne er ikke placeret i umiddelbar nærhed af naboer. Det forventes derfor ikke omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med indblæsningen.

I forbindelse med at der strøs med halm vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

I forbindelse med transporter vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på grusvej. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til interne køreveje, det forventes derfor ikke at omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med transporterne.

Vurdering

Generelt vurderes, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

For at begrænse støvgener henviser Varde Kommune til god landmandspraksis. Blandt andet at al transport til og fra husdyrbruget bør forgå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Varde Kommune vurderer, at der som følge af udvidelsen ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at drift af anlægget ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbruget.

7.14 Skadedyr

Ansøger oplyser (i kursiv): For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer forebygges med hyppige udmugninger ved småkalve om sommeren og bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Der er pt. aftale med privat firma angående rottebekæmpelse.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Der er i naboorienteringen/idefasen indkommet bemærkninger fra Bejsnapvej 12, hvor der spørges til, hvordan det sikres og hvordan der føres kontrol med at fluer og andre skade dyr ikke bliver et problem for omgivelserne.

Ansøger oplyser i forlængelse af nabobemærkninger, at han selv har en lav tolerance overfor fluer. De hyppige udmugninger ved kalvene bryder fluernes cyklus. Der anvendes i sommerperioden fluebekæmpelsesmidler hver 8. dag i dybstrøelsen. Dybstrøelse afhentes hver 14. dag til biogas, hvilket også kan være med til at bryde fluernes opformering.

Varde Kommune vurderer, at kemisk forebyggelsesstrategi og hyppige udmugninger netop ved de små kalve er afgørende for at minimere fluer. Ansøger redegør for, at det er netop den strategi han vil praktisere, for at minimere flueudviklingen i dybstrøelsen.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Varde Kommune fastsætter vilkår til opbevaring af foder (med hensyn til rotter) og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjer angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.15 Døde dyr

Ansøger oplyser (i kursiv), at døde dyr pt. opbevares overdækket af et kadaverdækken på plads nordøst for stalden (bygning 1) (jf. figur 4), hvilket også vil blive praksis i fremtidig drift. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Ansøger havde i første omgang et ønske om at etablere et nyt afhentningssted til døde dyr ved den nye gylletank. I de 30 dages parts/nabohøring har Varde Kommune modtaget bemærkninger fra Bejsnapvej 11 omkring nyt afhentningssted for døde dyr ved den ny gylletank. Som konsekvens af disse bemærkninger etablerer ansøger ikke dette nye afhentningssted og bevarer i stedet det nuværende.

Opbevaring af døde dyr er reguleret af Fødevarestyrelsens "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr". Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at døde dyr opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.16 Lys

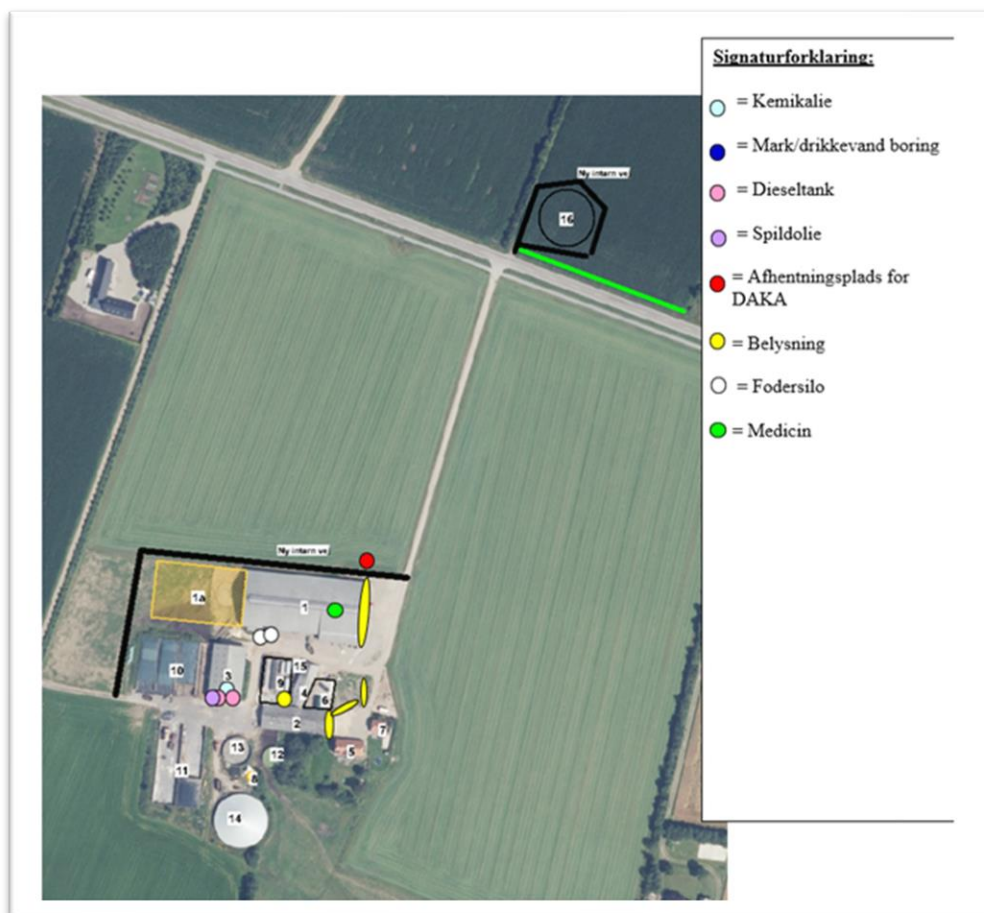
Ansøger oplyser (*i kursiv*), at der på kostaldens østvendte gavl samt ved gårdspladsen er udvendige lamper som er tidsstyret og hvor lysstrålerne er nedadrettede. Ved kalvepladsen er der udendørsbelysning, som tændes efter behov. Indvendigt i alle staldbygninger er der belysning der tændes efter behov. I kostalden og i goldkostalden er der orienteringslys om natten.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen. Større belysningsanlæg er placeret ved kalvepladsen og derved godt afskærmet af de eksisterende bygninger, øvrigt lys er orienteringslys og natlys i staldene, som ikke vurderes at give gener for omgivelserne. Ejendommen er afskærmet mod øst af eksisterende læhegn beliggende i kanten af markarealet, mod vest er der etableret et nyere læhegn som også vil afskærme ejendommen.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med husdyrbrugets belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må medføre væsentlige lysgener udenfor husdyrbruget.

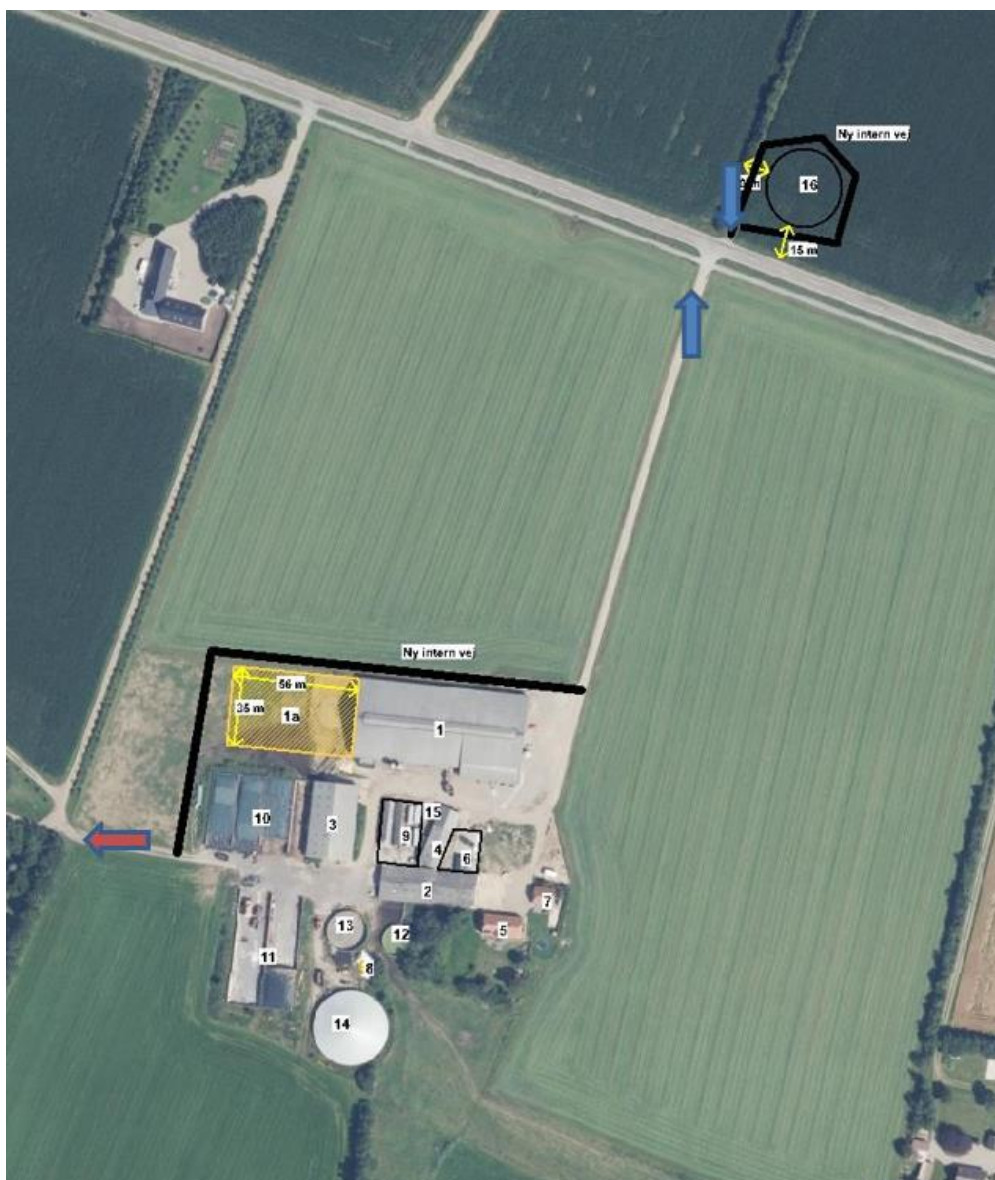
Figur 4. Oversigtskort. Figur udarbejdet af ansøger. Varde Kommune stiller et vilkår om en anderledes beplantning (se figur 2.3) omkring den ny gylletank (bygning 16) i forhold til ansøgningsmaterialet, hvorfra denne figur kommer.

7.17 Transport

Ansøger oplyser følgende (i kursiv): *Til ejendommen er der en indkørsel, som bruges til alle til og fra kørsler, indkørsel til ny gylletank sker via eksisterende indkørsel til markarealet (markeret med blå pil på figur 5). Herudover er der en markvej (markeret med rød pil på figur 5), som udelukkende fører til en del af markarealerne.*

Varde Kommune har i en separat afgørelse meddelt tilladelse til vejadgang fra den ny gylletank på matr.nr. 4p (se figur 5) til Bejsnapvej den 4. februar 2021.

Figur 5. Til- og frakørselsforhold.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk, gødning (biogas), levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	24	24	
Afhentning af mælk	183	183	
Brændstof	6	6	
Husdyrgødning	450	470	
Biogas	12	12	

Husdyr til/fra ejendommen	82	35	Ikke længere flytning af ungdyr til Mejlvangvej 18.
Fodertransport med foderblandere	183	0	I dag blandes foder på Bejsnapvej og køres til ungdyr. I fremtiden bliver dette ikke aktuelt.
Grovfoder	450	455	
Halm	100	100	
Døde dyr	15	15	
Affald	31	31	
Øvrige	25	50	
Samlet antal transporter	1.561	1.381	

Tabel 4. Antal transporter til og fra ejendommen. Tabel udarbejdet af ansøger.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver anden dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/levende dyr/gødning til biogas kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets/biogasselskabets køreplaner.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Varde Kommune har i naboorienteringen/idefasen modtaget bemærkninger omkring hensynsløse landbrugstransporter på grusvejen Bejsnapvej.

Det er Varde Kommune bekendt, at nabo og ansøger har mødtes omkring dette emne med enighed om rimeligheden i, at de tunge landbrugstransporter viser hensyn generelt til omgivelserne og herunder også i forbindelse med grusvejskørsel på Bejsnapvej, se figur 5.1.

Figur 5.1. Varde Kommune opfordrer generelt til hensynsfulde landbrugstransporter. I denne sag er der en konkret forespørgsel om, at det praktiseres på den markerede grusvej.

Varde Kommune vurderer, at antal transporter og at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

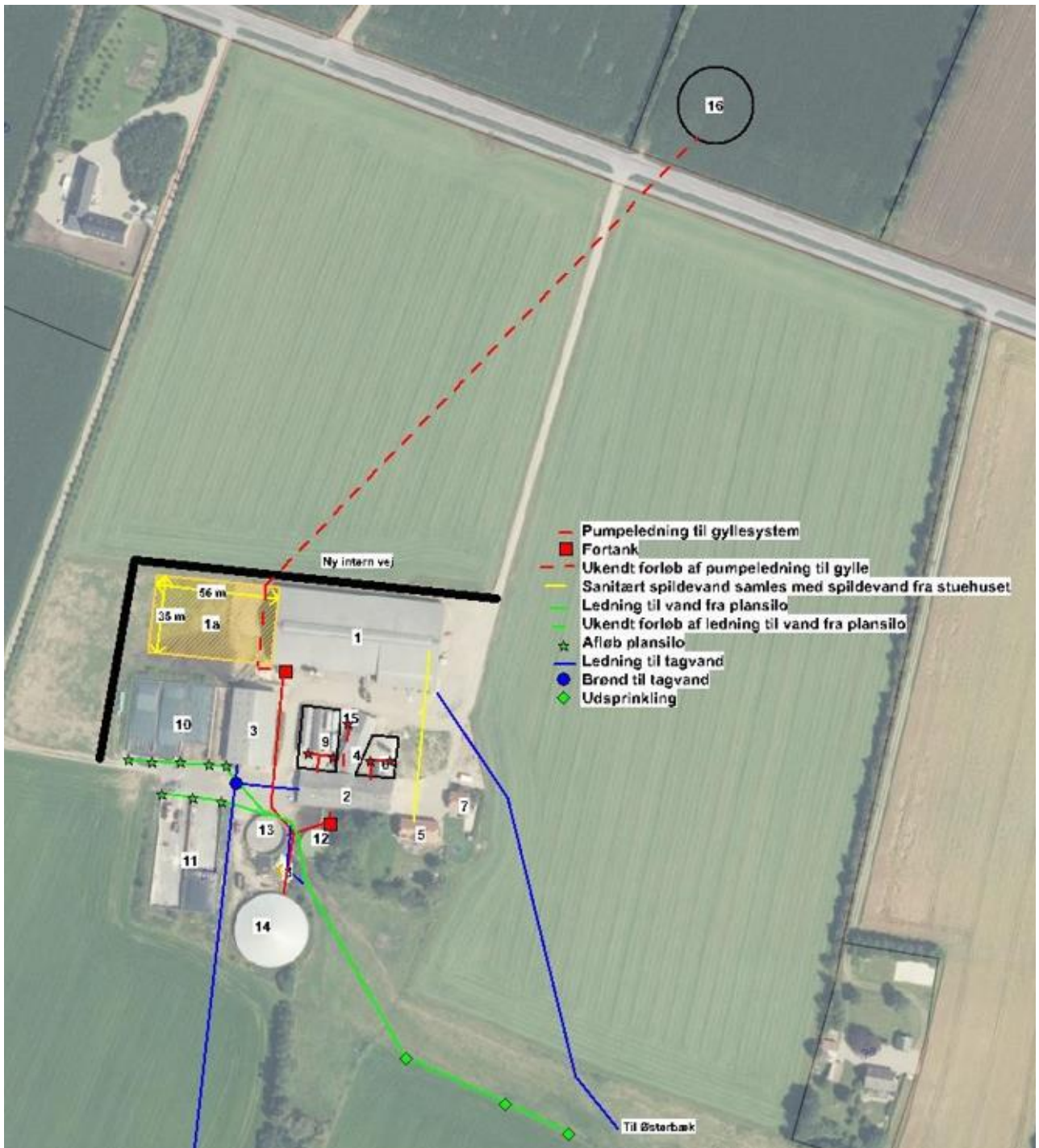
7.18 Afløbsforhold

Ansøger oplyser følgende (*i kursiv*): En skitse over afløbsforhold ses på nedenstående figur 6.

Vand fra kalvepladser og møddingsplads ledes til gyllesystemet.

Vand fra ensilagesiloer løber til pumpebrønd hvorfra det kan ledes til udsprinkling via ny opsamlingsbeholder eller til opsamling i gyllebeholder. Opsamlingsbeholderen etableres som minimum jf. byggeblad for udsprinkling af ensilagesaft og restvand.

Tagvand fra eksisterende bygninger ledes til vandløb, dette er uændret i forhold til nuværende miljøgodkendelse. Tagvand fra forlængelsen af stalden ledes enten til bæk som eksisterende eller nedsives lokalt. Dette fastlægges og ansøges i forbindelse med byggeansøgningen.

Figur 6. Afløbsplan. Figur udarbejdet af ansøger.

Udsprinkling af restvand fra ensilageplansiloer

Når det gælder opsamling, opbevaring, håndtering, og udsprinkling af restvand fra ensilageplansiloerne gælder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- anlæg, der anvendes til opbevaring af restvand, skal være udført af bestandige materialer, og skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt
- opbevaringsanlæg for restvand skal tømmes så ofte, at de ikke løber over
- den ny opsamlingsbeholder skal volumenmæssigt dimensioneres som minimum jævnfør landbrugsbyggeblad (103.09-05)
- restvand må kun tilføres afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm

- udbringning af restvand må ikke give anledning til unødige gener
- restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer større end 100 m² og kystvande.
- udbringning af restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt.

Der findes et landbrugsbyggeblad (103.09-05), som giver en anvisning på hvordan et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres for at kunne leve op til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ansøger oplyser, at der etableres en ny opsamlingsbeholder på minimum 25 m³. Der er derfor stillet vilkår vedrørende opførelse af beholderen samt rørføring til og fra denne.

Arealet, hvorfra der opsamles restvand, har et areal på ca. 3.500 m² (sum af areal på bygning 10 og 11 med forplads), se figur 6.

Ansøger oplyser, at der er en 3-vejs ventil, som gør det muligt at pumpe restvandet i gyllebeholder i tilfælde af, at jorden er vandmættet eller frosset.

Varde Kommune vælger at stille vilkår om at

- Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, det udsprinkles restvand på.
- Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller boreriger indenfor 15 m fra det område, hvor der udsprinkles restvand.
- Hvis opsamlingsbeholderen til restvand ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder.
- Overkant af opsamlingsbeholder til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.

Hvis det viser sig at udsprinkling af restvand ikke overholder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller de stillede vilkår, forbeholder Varde Kommune sig ret til at forlange anlægget udvidet/ændret, eller udsprinklingen helt stoppet.

Tagvand

Tagvand fra ny staldbygning (bygning 1a) ønskes måske at blive ledt til dræn og videre til bæk. I givet fald udløser det krav om en udledningstilladelse. Alternativt ønskes tagvandet fra den ny staldbygning nedsivnet.

Varde Kommune stiller derfor vilkår om, at inden den nye staldbygning etableres skal der foreligge en udledningstilladelse til tagvand, hvis det ledes til bæk.

Pumpeledning fra husdyrbruget til gylletank nord for Bejsnapvej

Beskrivelse og tilladelse til dette er beskrevet i starten af afsnit 7.5. "Drift og indretning".

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at afløbsforholdene er tilstrækkeligt beskrevet, og at spildevandet fra husdyrbruget bortledes miljømæssigt forsvarligt.

7.19 Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Ansøger oplyser (*i kursiv*): *For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.*

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: Brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Kemikalier opbevares i aflåst fryser på fast bund uden afløb i foderladen (bygning 3), hvilket minimerer risikoen for spild.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er der jævnligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. Terrænet omkring gyllebeholderne skråner mod syd i tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil gyllen derfor kunne sprede sig i denne retning. Gyllen inddæmmes med halmballer ol. så den ikke spreder sig over et større område. I beplantning ca. 80 m syd for eksisterende gyllebeholdere er en drænbrønd, hvis gyllen når hertil stoppes brønden for at forhindre at gyllen løber til drænsystemet.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for mulige uheld, samt for forholdsregler i tilfælde af uheld.

7.20 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget - ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra 8-årsdriften er 3324 kg kvælstof pr. år, fra nudriften 3.684 kg kvælstof pr. år og i ansøgt drift 6.186 kg kvælstof pr. år.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5377,1	808,4	6185,5
Nudrift	3375,1	309,1	3684,2
8 års-drift	3014,7	309,1	3323,8

Figur 7. Beregninger af ammoniakfordampningen i husdyrgodkendelse.dk

Det ansøgte projekt medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 2.862 kg kvælstof pr. år i forhold til 8 års driften og 2.501 kg kvælstof pr år i forhold til nudriften.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- at forlængelse af stalden (bygning 1a) etableres med fast drænet gulv med afløb og skraber og dybstrøelse som ansøgt
- at gylletanken (bygning 14) er telt overdækket.

Tiltagene stilles som vilkår i afsnit 4.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til "Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 1595 af 6. december 2018) skal Varde Kommune foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Der er ca. 8,9 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77, Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde.

Varde Kommune/ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde bliver 0,0 kg N/ha/år, se tabel 5.

Der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 6 i bekendtgørelsen.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 10,3 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrbrugloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 8.

Det drejer sig om en ammoniakfølsom Natura2000-naturtype 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, og indgår i udpegningsgrundlaget for området. Området er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Varde Kommune/ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1-naturområde bliver 0,0 kg N/ha/år, se tabel 5.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Figur 8. Husdyrbruget i forhold til nærmeste Natura 2000-, kategori 1- og kategori 2 natur.

Anlægget er beliggende ca. 4,5 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om en hede, se figur 8.

Varde Kommune/ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 2-natur bliver 0,0 kg N/ha/år, se tabel 5.

Varde Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af § 7-områder og derfor ikke vil påvirke § 7 områderne negativt.

§ 3 områder

Af figur 9 og tabel 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 9. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Grønt Danmarkskort i kommuneplanen
1	mose	Ja
2	eng	Ja
3	eng	Nej
4	eng	Nej

Tabel 5. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

Kategori 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der en mose og ingen heder eller overdrev, se figur 9.

Nærmeste kategori 3-natur er mosen (nr. 1 i figur x) ca. 1 km nord for husdyrbruget, se figur 9.

Ingen af områderne er udpeget som rekreative områder, indgår i kommuneplanens udpegnings af værdifulde kulturmiljøer eller er omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som Grønt Danmarkskort i Varde Kommunes kommuneplan, se tabel 5, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Den beregnede merdepositionen til nærmeste kategori 3 natur (mosen) 0,2 kg N/ha/år. Maks. merdeposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Øvrig § 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret tre mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret tre enge, se figur 9.

Merdepositionen på engene overstiger ikke 1,0 kg N/ha/år, og der er derfor ikke foretaget yderligere vurderinger af disse.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende Natura 2000, Kat. 1- og Kat. 2-naturområder samt de øvrige nærmest liggende naturområder.

Beregningerne fremgår af tabel 6, og er foretaget ud fra 8-årsdriften, nudriften og den ansøgte drift.

Lokalitet	Naturtype	Afstand (m)	Ruhed opland	Ruhed område	8 års drift, kg N/ha	Nudrift, kg N/ha	Ansøgt, kg N/ha
Natura 2000	-	8.900	landbrug	bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 1	Våd eng	10.300	landbrug	Bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	Hede	4.5	landbrug	s	0,0	0,0	0,0
Mose 1	Mose	800	landbrug	S	+0,2	+0,1	0,3
Eng 2	Eng	670	landbrug	Bn	+0,1	+0,1	0,3
Eng 3	Eng	700	landbrug	Bn	+0,1	+0,1	0,3
Eng 4	Eng	900	landbrug	Bn	0,0	0,0	0,1

Tabel 6. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

7.21 Påvirkning af "Bilag IV arter"

I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 9,7 km syd for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet BAT menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Ansøgere om miljøtilladelse/miljøgodkendelse af husdyrbrug med en ammoniakemission højere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal begrænse ammoniakforureningen ved anvendelse af BAT.

I Varde Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- Miljøstyrelsens Teknologiliste
- Miljøstyrelsens Teknologiblade
- Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

I Varde Kommunes BAT-vurdering indgår ammoniak.

I det følgende redegøres der for ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for husdyrbruget.

7.22 BAT – Ammoniak

Varde Kommune/ansøger har beregnet projektets BAT-krav ud fra Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se tabel 6.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5377	808	6185
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5377	808	6185
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 7. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

BAT-kravet for projektet er beregnet til 6.185 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 6.185 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er lig BAT-kravet.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT på punktet ammoniak.

BAT-niveauet er opnået ved at

- der er teltoverdækning på gyllebeholder (bygning 14 figur 3)
- det ny staldanlæg (bygning 1a figur 3) etableres med fast drænet gulv med ajleafløb og skraber og dybstrøelse som ansøgt.

7.23 Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i de foregående punkter, lever ansøger op til Varde Kommunes BAT-krav for husdyrbruget. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

8 Egenkontrol

Ansøgers redegørelse (i kursiv):

- *Der etableres flydelag på gylletank uden teltoverdækning for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.*
- *Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.*
- *Der er konstant flydelag på gyllen i tanken uden teltoverdækning, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken,*
- *Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.*
- *Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser,*
- *I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.*
- *Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal)*
- *Der overvåges ved gyllepumpning*
- *Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.*
- *Arlagårdens egenkontrol program følges.*

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på Bejsnapvej 14 inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Varde Kommune vurderer, at egenkontrollens er dækkende.

9 Alternative løsninger

Ansøger oplyser (i kursiv):

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En forlængelse af stalden, giver mulighed for at have ungdyrene hjemme.

Udover den valgte løsning har det været overvejet at etablere en ny stald ved siden af den eksisterende. Dette er fravalgt på grund af omkostningerne ved et sådant byggeri.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

10 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos naboer/parter, som ejer en matrikel indenfor lugtkonsekvenszonen, som er 545 meter fra husdyrbruget, i perioden fra den 23. februar til og med den 25. marts 2021.

I de 30 dages parts/nabohøring har Varde Kommune modtaget bemærkninger fra Bejsnapvej 11 omkring nyt afhentningssted for døde dyr ved den ny gylletank. Som konsekvens af disse bemærkninger etablerer ansøger ikke dette nye afhentningssted og bevarer i stedet det nuværende.

11 Samlet vurdering

Ansøger vurderer (i kursiv):

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende indenfor skovrejsningsområde samt særlig værdifuldt landbrugsområde og område for store husdyrbrug. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye stald i forlængelse af eksisterende stald, i samme farver og dimensioner og afskærmet af eksisterende beplantning.*
- Staldsystemerne i den nye stald er senge med fast drænet gulv eller dybstrøelse med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag eller teltoverdækning på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.*
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.*
- Spildevandsledninger, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.*
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.*

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Bejsnapvej 14 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Bejsnapvej 14 som betyder, at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Bejsnapvej 14 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Samspelet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 6 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkninger på omgivelserne. Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøges væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

5. Befolkningen og menneskers sundhed.
6. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
7. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
8. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
9. Samspelet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
10. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

Varde kommune vurderer:

Som tidligere beskrevet vil projektets fysiske rammer blive pakket ind i beplantning, som med tiden vil vokse op og udgøre en afskærmende effekt af husdyrbruget, så det landskabelige indtryk i området bedst muligt bevares.

Området som husdyrbruget og de nærmeste naboer ligger indenfor er jævnfør kommuneplanen særligt værdifuldt landbrugsområde og et område egnet til store husdyrbrug. Dermed overholder projektet kommuneplanen, fordi landbrugserhvervet prioriteres i disse områder. At naboer vil opleve forandringer i forhold til nu, når projektet er i fuld drift, er naturligt. Projektet lever op til gældende national lovgivning, som beskrevet i det forudgående. Derfor kan Varde Kommune godkende det ansøgte projekt.

Varde Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, når de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1 – Færdigmeldingsskema

Kommunens navn og adresse Varde Kommune Teknik & Miljø Bytoften 2 6800 Varde	Forbeholdt kommunen Ejendomsnummer: Anlægsnummer: Sagsidentifikation: Sagsbehandlers initialer:
Oplysninger til BBR-registrering TIL BRUG FOR BBR REGISTRERING I FORBINDELSE MED ANSØGNING / ANMELDELSE SKAL OPLYSES FØLGENDE NÅR ETABLERINGEN ER UDFØRT: (En blanket pr. anlæg)	

Vejnavn og husnummer	
Postnummer og by	
Matrikelnummer og ejerlav	
Hvad omhandler oplysningerne (sæt kryds)	Nyetablering: Udvidelse: Ændring:
Hvad er etableret/udvidet/ændret (sæt kryds)	Ensilageopbevaringsanlæg: Møddingsplads: Gyllebeholder: Andet:
Byggedata	Grundareal: Rumfang: Højde: Opførelsessår:
Placering	Placering fremgår af ansøgningen: Vedlagt skitse over evt. ændret placering:

Ejers underskrift	
Navn	Telefonnummer
Evt. e-mail	Dato
Underskrift	